

TÜRK YE DENET M STANDARTLARI

BA IMSIZ DENET M STANDARDI 220

F NANSAL TABLOLARIN BA IMSIZ DENET M NDE KAL TE KONTROL

Bu metin, Uluslararası Ba ımsız Denetim ve Güvence Denetimi Standartları Kurulu (IAASB) tarafından düzenlenen ve Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) tarafından yayımlanan Uluslararası Kalite Kontrol, Ba ımsız Denetim, Sınırlı Ba ımsız Denetim, Di er Güvence Denetimleri ve İlgili Hizmetler Standartları Kitabı, 2012 yılı yayımı, Bölüm 1 ve Bölüm 2’de yer alan Uluslararası Ba ımsız Denetim Standardı (BDS) 220 “Finansal Tabloların Ba ımsız Denetiminde Kalite Kontrol”ün, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yapılan Türkçe tercümesini IFAC’in izniyle tamamen ya da kısmen ço altmaktadır. Bu Türkçe tercümenin ço altılmasına ve tanınmasına Türkiye sınırları içinde izin verilmektedir. Telif hakkı dâhil mevcut tüm haklar Türkiye sınırları dı nda saklıdır. IFAC’in web sitesine www.ifac.org veya permissions@ifac.org adresine ba vurarak konuyla ilgili daha fazla bilgi elde edilebilir.

(Bu ifade Standardın yalnızca internet sitesinde yayımlanan versiyonunda bulunmaktadır)

TEBL

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan:

**F NANSAL TABLOLARIN BA İMSİZ DENETİMİNDE KALİTE KONTROL (BDS 220)
HAKKINDA TEBL****TÜRK YE DENETİM STANDARTLARI TEBL NO: 4****Amaç**

MADDE 1 - (1) Bu Tebliğin amacı; bu Tebliğin ekinde yer alan Finansal Tabloların Bağımsız Denetiminde Kalite Kontrol Standardının yürürlüğe konulmasıdır.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Tebliğin kapsamı, Ek'te yer alan BDS 220 metninde belirlenmiştir.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Tebliğin, 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Tebliğin de geçen;

- a) Bakanlık: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Bakanlığını,
- b) Denetçi: Bağımsız denetçiyi,
- c) Denetim: Bağımsız denetimi,
- ç) Kurum: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunu,

ifade eder.

Geçici hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Tebliğin yayımı tarihine kadar 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesine göre mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülen bağımsız denetim faaliyetleri, bu Tebliğin hükümleri çerçevesinde yürütülmeye kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 5 - (1) Bu Tebliğin 1/1/2013 tarihinde ve sonrasında uygulanacak hesap dönemlerinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6 - (1) Bu Tebliğin hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.

EK:

BA İMSİZ DENETİM STANDARDI 220

FİNANSAL TABLOLARIN BA İMSİZ DENETİMİNDE KALİTE KONTROL

ÇİNEKLER

	Paragraf
Giri	
Kapsam	1
Kalite Kontrol Sistemi ve Denetim Ekiplerinin Görevleri	2-4
Yürürlük Tarihi	5
Amaç	6
Tanımlar	7
Ana Hükümler	
Denetimin Kalitesine İlişkin Liderlik Sorumlulukları.....	8
İlgili Etik Hükümler.....	9-11
Müşteriliğinin ve Denetim Sözleşmesinin Kabulü ve Devam Ettirilmesi.....	12-13
Denetim Ekiplerinin Belirlenmesi	14
Denetimin Yürütülmesi	15-22
Değerlendirme	23
Belgelendirme	24-25
Açıklayıcı Hükümler ve Uygulama	
Kalite Kontrol Sistemi ve Denetim Ekiplerinin Görevleri.....	A1-A2
Denetimin Kalitesine İlişkin Liderlik Sorumlulukları.....	A3
İlgili Etik Hükümler.....	A4-A7
Müşteriliğinin ve Denetim Sözleşmesinin Kabulü ve Devam Ettirilmesi.....	A8-A9
Denetim Ekiplerinin Belirlenmesi	A10-A12
Denetimin Yürütülmesi.....	A13-A31
Değerlendirme.....	A32-A34
Belgelendirme.....	A35

Ba ımsız Denetim Standardı (BDS) 220 “Finansal Tabloların Ba ımsız Denetiminde Kalite Kontrol”, BDS 200 “Ba ımsız Denetçinin Genel Amaçları ve Ba ımsız Denetimin Ba ımsız Denetim Standartlarına Uygun Olarak Yürütülmesi” ile birlikte dikkate alınır.

Giri

Kapsam

1. Bu Ba ımsız Denetim Standardı (BDS), finansal tabloların denetimine ili kin kalite kontrol prosedürleri açısından denetçinin özel sorumluluklarını ve -uygun hâllerde- denetimin kalitesini gözden geçiren ki inin sorumluluklarını düzenler. Bu BDS, ilgili etik hükümlerle birlikte dikkate alınır.

Kalite Kontrol Sistemi ve Denetim Ekiplerinin Görevleri

2. Kalite kontrol sistemleri, politika ve prosedürleri, denetim irketinin sorumlulu undadır. Kalite Kontrol Standardı 1 (KKS 1) uyarınca denetim irketi;
 - (a) Denetim irketinin ve personelinin, mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluk sa ladı na ve
 - (b) Denetim irketi veya sorumlu denetçiler tarafından düzenlenen raporların, içinde bulunulan artlara uygunlu una

ili kin makul güvence sa layan bir kalite kontrol sistemi kurmak ve bu sistemin devamlılı mını sa lamakla yükümlüdür.¹

Bu BDS, denetim irketinin KKS 1'e veya en az KKS 1'de öngörülen yükümlülükleri kar ılayacak muhtevadaki di er düzenlemelere tabi oldu u ön kabulüne dayanarak düzenlenmi tir (Bakınız: A1 paragrafı).

3. Denetim ekipleri, denetim irketinin kalite kontrol sistemi kapsamında ilgili denetim için geçerli kalite kontrol prosedürlerini uygulamakla ve denetim irketinin kalite kontrol sisteminin ba ımsızlı a ili kin bölümünün i lerli ini sa lamak amacıyla denetim irketine gerekli bilgileri sunmakla sorumludur.
4. Denetim ekipleri, denetim irketi veya di er taraflarca sunulan bilgiler aksini göstermedi i sürece denetim irketinin kalite kontrol sistemine güvenebilir (Bakınız: A2 paragrafı).

Yürürlük Tarihi

5. Bu BDS, 1/1/2013 tarihinde ve sonrasında ba layacak hesap dönemlerinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlü e girer.

Amaç

6. Denetçinin amacı, yürütülen her bir denetimle ilgili olarak kendisine,
 - (a) Denetimin mesleki standartlar ile yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun oldu una ve
 - (b) Düzenlenen denetçi raporunun içinde bulunulan artlara uygunlu unaili kin makul güvence sa layan kalite kontrol prosedürlerini uygulamaktır.

¹ KKS 1, "Finansal Tabloların Ba ımsız Denetim ve Sınırlı Ba ımsız Denetimleri ile Di er Güvence Denetimleri ve lgili Hizmetleri Yürüten Ba ımsız Denetim Kurulu ları ve Ba ımsız Denetçiler için Kalite Kontrol", 11 inci paragraf

Tanımlar

7. A a ıdaki terimler BDS'lerde, kar ılarında belirtilen anlamlarıyla kullanılmı tır:
- (a) Borsada i lem gören i letme: Payları, menkul kıymetleri veya borç senetleri tanınmı bir menkul kıymetler borsasında kote edilmi olan veya i lem gören ya da tanınmı bir menkul kıymetler borsası veya e de eri bir kurulu nu düzenlemelerine göre pazarlanan i letmedir.
 - (b) Çalı anlar: Yöneticiler dı nda kalan, denetim irketi tarafından istihdam edilmi ba ımsız denetçiler, denetçi yardımcıları, teknik bilgisine ba vurulacak uzmanlar ve denetime yardımcı di er profesyonellerdir.
 - (c) Denetim a ı: Ba ımsız denetim kurulu larının veya ba ımsız denetçilerin aralarında hukuki bir ba olup olmadı ına bakılmaksızın,
 - (i) birli ine yönelik,
 - (ii) Kâr veya maliyet payla ımını hedefleyen veya ortak bir mülkiyet, kontrol veya yönetimi, ortak kalite kontrol politikalarını ve süreçlerini, ortak bir denetim stratejisini, ortak bir marka veya unvan kullanımını ya da mesleki kaynakların önemli bir kısmını ortakla a kullanmayı amaçlayan yapılanmadır.
 - (ç) Denetim a ına dâhil irket: Bir denetim a ı içinde yer alan denetim irketi veya i letmedir.
 - (d) Denetim ekibi: Denetimi yürüten sorumlu denetçi, ba ımsız denetçiler ve di er personel ile denetim irketi veya denetim a ına dâhil irket tarafından görevlendirilen, denetimle ilgili prosedürleri uygulayan di er ki ilerdir. Denetim irketi veya denetim a ına dâhil irket tarafından irket dı ndan görevlendirilen denetçinin faydalandı ı uzmanlar (dı uzman) bu ekibe dâhil de ildir.² Bununla birlikte, denetçi (dı denetçi) BDS 610'da yer alan yükümlülüklerle uygunluk sa larken, mü terinin iç denetim fonksiyonunda yer alan ve denetime do rudan yardım sa layan ki iler bu ekibe dâhil de ildir.³
 - (e) Denetimin kalitesine yönelik gözden geçirme: Rapor tarihi veya öncesinde denetim ekibinin vardı ı önemli yargıların ve raporu olu tururken ula tı ı sonuçların tarafsız bir ekilde de erlendirilmesini sa lamak için tasarlanmı bir süreçtir. Bu süreç, Kurum tarafından belirlenen i letmeler ile borsada i lem gören i letmelerin finansal tablolarının ba ımsız denetimi ve varsa denetim irketinin, kalitesinin gözden geçirilmesinin gerekli oldu una karar verdi i di er denetimler için uygulanır.

² BDS 620, "Uzman Çalı malarının Kullanılması", 6(a) paragrafı "denetçinin faydalandı ı uzmanı" tanımlar.

³ BDS 610, "Ç Denetçi Çalı malarının Kullanılması", do rudan yardımın kullanımına ili kin sınırlamalar getirmektedir. Ayrıca söz konusu BDS, ilgili mevzuat tarafından dı denetçinin, iç denetçilerden do rudan yardım almasının yasaklanabilece ini de kabul etmektedir. Bu sebeple do rudan yardım kullanımı, izin verilen durumlarla sınırlandırılmı tır.

- (f) Denetimin kalitesini gözden geçiren kişi: Denetim ekibinde yer almayan, denetim ekibinin vardı ı önemli yargılar ve raporu olu tururken ula tı ı sonuçları tarafsız olarak de erlendirmek için yeterli ve uygun deneyim ve yetkiye sahip denetim irketi personeli, denetim irketi dı ından uygun yeterli e sahip bir kişi veya bu kişilerden olu turulmu bir ekiptir.
- (g) Denetim irketi: Ba ımsız denetim kurulu u veya tek ba ına denetim faaliyeti yapan ba ımsız denetçidir.
- () Denetim irketi dı ından uygun yeterli e sahip kişi: Sorumlu denetçi olabilmek için gerekli yeterlik ve kabiliyete sahip irket dı ındaki kişidir (örne in, di er bir denetim irketinin sorumlu denetçisi).
- (h) İlgili etik hükümler: Denetim ekibinin ve denetimin kalitesini gözden geçiren kişinin tabi oldu u, Kurum tarafından yayımlanan *Ba ımsız Denetçiler için Etik Kurallarda* (Etik Kurallar) yer alan hükümler ile ilgili mevzuatta yer alan daha kısıtlayıcı di er hükümlerdir.
- (ı) zleme: Denetim irketine, kalite kontrol sisteminin etkin ekilde i ledi i konusunda makul bir güvence sa lamak amacıyla tasarlanan, seçilen bazı tamamlanmı denetimlerin periyodik tefti ini de içeren, denetim irketinin kalite kontrol sisteminin sürekli olarak de erlendirilmesi ve gözden geçirilmesinden olu an süreçtir.
- (i) Mesleki standartlar: Kurum tarafından yayımlanan *Kalite Kontrol, Ba ımsız Denetim, Sınırlı Ba ımsız Denetim, Di er Güvence Denetimleri ve İlgili Hizmetler Standartlarını* ve ilgili etik hükümleri içerd i hâliyle Türkiye Denetim Standartlarıdır.
- (j) Personel: Yöneticiler ve çalı anlardır.
- (k) Sorumlu denetçi⁴: Denetimden, denetimin yürütülmesinden ve denetim irketi adına düzenlenen rapordan sorumlu olan ve Kurumdan uygun yetki almı denetim irketi yöneticisi veya irketteki ba ka bir denetçidir. Tek ba ına denetim faaliyeti yapan ba ımsız denetçiler, BDS 220'nin uygulanmasında sorumlu denetçi olarak kabul edilir.
- (l) Tefti : Tamamlanan denetimlerle ilgili olarak denetim ekiplerinin, denetim irketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerine uygun hareket etti ine ili kin kanıt sa lanması amacıyla tasarlanan prosedürlerdir.
- (m) Yöneticiler: Bir denetim hizmetinin verilmesine ili kin olarak denetim irketini ba layıcı yetkiye sahip kişilerdir.

⁴ İlgili durumlarda “sorumlu denetçi”, “yönetici” ve “denetim irketi” terimleri kamu sektöründeki e de erlerini ifade eder.

Ana Hükümler

Denetimin Kalitesine İlişkin Liderlik Sorumlulukları

8. Sorumlu denetçi, görevlendirildiği her bir denetimin genel kalitesinden sorumludur (Bakınız: A3 paragrafı).

İlgili Etik Hükümler

9. Sorumlu denetçi, denetim süresince gözlem ve gerekli hâllerde sorgulamalar yapmak suretiyle denetim ekibi üyelerinin ilgili etik hükümlere uymadığını gösteren durumlara karşı her zaman dikkatli olur (Bakınız: A4-A5 paragrafları).
10. Denetim şirketinin kalite kontrol sistemi aracılığıyla veya başka bir şekilde, denetim ekibi üyelerinin ilgili etik hükümlere uygun davranmadıklarını gösteren hususların dikkatini çekmesi durumunda sorumlu denetçi, denetim şirketindeki diğer kişilerle istiş ederek atılacak adımlara karar verir (Bakınız: A5 paragrafı).

Baımsızlık

11. Sorumlu denetçi, yürütülen denetim için geçerli olan baımsızlık hükümlerine uygunluk sağlanıp sağlanmadığı konusunda bir sonuca ulaşmak zorundadır. Bu amaçla sorumlu denetçi (Bakınız: A5 paragrafı):
 - (a) Baımsızlığı tehdit eden durumları ve etkileri tespit etmek ve değerlendirilmek için denetim şirketinden ve -varsa- denetim alanına dâhil şirketlerden ilgili bilgileri alır.
 - (b) Denetim açısından baımsızlığa yönelik bir tehdit oluşturulmadıklarını belirlemek amacıyla, denetim şirketinin baımsızlıkla ilgili politika ve prosedürlerine yönelik tespit edilen ihlallere ilişkin bilgileri değerlendirir.
 - (c) Gerekli önlemleri almak suretiyle bu tür tehditleri ortadan kaldırmak veya kabul edilebilir bir düzeye indirmek için ya da uygun görülmesi hâlinde ve ilgili mevzuatın izin vermesi durumunda denetimden çekilmek için gerekli adımları atar. Sorumlu denetçi, gerekli adımların atılabilmesi için sorunun çözümüne engel teşkil eden hususları derhâl denetim şirketine bildirir (Bakınız: A6-A7 paragrafları).

Müşteri İlişisinin ve Denetim Sözleşmesinin Kabulü ve Devam Ettirilmesi

12. Sorumlu denetçi, müşteri ilişkisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesiyle ilgili uygun prosedürlerin uygulandıktan emin olur ve bu konuda varılan sonuçların uygun olduğunu belirler (Bakınız: A8-A9 paragrafları).
13. Sorumlu denetçi, önceden öğrenilmesi hâlinde denetim şirketinin denetim sözleşmesini reddetmesine sebep olabilecek bir bilgiyi edindiği durumda, kendisinin ve denetim şirketinin gerekli adımları atabilmesi için konuyu derhâl denetim şirketine bildirir (Bakınız: A9 paragrafı).

Denetim Ekiplerinin Belirlenmesi

14. Sorumlu denetçi, denetim ekibi ile bu ekibin üyesi olmayan denetçinin faydalandığı uzmanların tamamının:
- (a) Denetimin, mesleki standartlar ile yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesi ve
 - (b) Düzenlenecek denetçi raporunun içinde bulunulan artlara uygun olması için gerekli yeterlik ve beceriye sahip olduğundan emin olur (Bakınız: A10-A12 paragrafları).

Denetimin Yürütülmesi

Yönlendirme, Gözetim ve Yürütme

15. Sorumlu denetçi:
- (a) Denetimin mesleki standartlar ile yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yönlendirilmesi, gözetimi ve yürütülmesi (Bakınız: A13-A15 ve A20 paragrafları) ve
 - (b) Denetçi raporunun içinde bulunulan artlara uygun olması sorumluluğunu üstlenir.

Gözden Geçirmeler

16. Sorumlu denetçi, yapılan gözden geçirmelerin, denetim şirketinin gözden geçirme politika ve prosedürlerine uygun olarak yürütülmesi sorumluluğunu üstlenir (Bakınız: A16-A17 ve A20 paragrafları).
17. Sorumlu denetçi, denetçi raporu tarihinde veya öncesinde çalışmaları gözden geçirmek ve denetim ekibiyle müzakere yapmak suretiyle, ulaşılan sonuçların desteklenmesi ve denetçi raporunun tamamlanması için yeterli ve uygun denetim kanıtının toplandığından emin olur (Bakınız: A18-A20 paragrafları).

İstisnalar

18. Sorumlu denetçi;
- (a) Denetim ekibinin, zor veya tartışılabilir konularda gerekli istisnaları (danimaları) yapması sorumluluğunu üstlenir.
 - (b) Denetim ekibinin denetim sırasında; hem kendi içinde hem de şirket içi veya dışındaki uygun seviyedeki diğer taraflarla uygun bir şekilde istisna yaptığından emin olur.
 - (c) Yapılan bu istisnaların içeriği ve kapsamı ile istisnalar neticesinde ortaya çıkan sonuçlar üzerinde, istisna edilen tarafla mutabık kaldığından emin olur.
 - (ç) Yapılan istisnalar neticesinde ortaya çıkan sonuçların uygulandığını belirler. (Bakınız: A21-A22 paragrafları)

Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirme

19. Kurum tarafından belirlenen işletmeler ile borsada işlem gören işletmelerin finansal tablolarının denetimleri ve -varsa- denetim şirketinin, kalitesinin gözden geçirilmesinin gerekli olduğunu dü üdü ü di er denetimler için sorumlu denetçi,
- (a) Denetimin kalitesini gözden geçirecek kişinin atanmış olduğundan emin olur.
 - (b) Denetimin kalitesine yönelik gözden geçirme sırasında tespit edilenler dâhil olmak üzere, denetim sırasında ortaya çıkan önemli konuları, denetimin kalitesini gözden geçiren kişiyle müzakere eder.
 - (c) Gözden geçirme tamamlanana kadar denetçi raporuna tarih vermez (Bakınız: A23-A25 paragrafları).
20. Denetimin kalitesini gözden geçiren kişi, denetim ekibi tarafından varılan önemli yargılar ile denetçi raporunun oluşturulması sırasında ulaşılan sonuçları tarafsız bir şekilde değerlendirir. Bu değerlendirme aşağıdakileri içerir:
- (a) Önemli hususların sorumlu denetçi ile müzakere edilmesi,
 - (b) Finansal tabloların ve önerilen denetçi raporunun gözden geçirilmesi,
 - (c) Denetim ekibinin var olduğu önemli yargılar ile ulaşılan sonuçlara ilişkin seçilen çalışmaları gözden geçirilmesi,
 - (ç) Denetçi raporu oluşturulurken ulaşılan sonuçların ve önerilen raporun uygun olup olmadığının değerlendirilmesi
- (Bakınız: A26-A27 ve A29-A31 paragrafları).
21. Kurum tarafından belirlenen işletmeler ile borsada işlem gören işletmelerin finansal tablolarının denetimlerinin kalitesini gözden geçiren kişi, gözden geçirme sırasında ayrıca,
- (a) Denetim şirketinin söz konusu denetimdeki bağımsızlığına yönelik olarak denetim ekibi tarafından yapılan değerlendirmeyi,
 - (b) Görülen farklılıkları içeren hususlar ya da diğer zor veya tartışmalı konularda gerekli istisnaların yapılmış olup olmadığı ile bu istisnaların do rultusunda ulaşılan sonuçları,
 - (c) Gözden geçirilmek üzere seçilen çalışmaları gözden geçiren kişilerin, önemli yargılarla ilişkili olarak gerçekleştirilen çalışmalarını yansıtmadığını ve ulaşılan sonuçları destekleyip desteklemediğini
- mütalaa eder (Bakınız: A28-A31 paragrafları).

Görü Farklılıkları

22. Denetim ekibi içinde, istisna edilen kişilerle veya -uygun hâllerde- sorumlu denetçi ile denetimin kalitesini gözden geçiren kişi arasında görülen farklılıklarının bulunması durumunda denetim ekibi, denetim şirketinin bu farklılıkların ele alınmasına ve çözüme kavuşturulmasına ilişkin politika ve prosedürlerini uygular.

izleme

23. Etkin bir kalite kontrol sistemi, kalite kontrol sistemine ili kin politika ve prosedürlerin yerinde ve yeterli oldu una ve etkin ekilde i ledi ine dair denetim irketine makul güvence sa lamak için olu turulmu bir izleme süreci içerir. Sorumlu denetçi, denetim irketi tarafından ve -varsa- denetim a ma dâhil di er irketler tarafından ortaya konan en son bilgilerle desteklenen ve denetim irketinin izleme sürecinden elde edilen sonuçları ve bu bilgilerde belirtilen eksikliklerin denetimi etkileyip etkileyemeyece ini mütalaa eder (Bakınız: A32-A34 paragrafları).

Belgelendirme

24. Denetçi çalı ma kâ ıtlarında,
- (a) İlgili etik hükümlere uygunluk sa lanması açısından tespit edilen sorunlara ve bu sorunların nasıl çözüldü üne,
 - (b) Yürütülen denetim için geçerli olan ba ımsızlık hükümlerine uygunluk sa lanıp sa lanmadı ı konusunda ula ılan sonuçlar ile denetim irketiyle yapılan ve bu sonuçları destekleyen müzakerelere,
 - (c) Mü teri ili kisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesine ili kin ula ılan sonuçlara,
 - (ç) Denetim sırasında yapılan isti arelerin içeri i ve kapsamı ile bu isti areler neticesinde ortaya çıkan sonuçlara (Bakınız: A35 paragrafı)
- yer verir.⁵
25. Denetimin kalitesini gözden geçiren ki i söz konusu denetimle ilgili olarak,
- (a) Denetimin kalitesine yönelik gözden geçirmeye ili kin irket politikalarının gerektirdi i prosedürlerin uygulanmı oldu unu,
 - (b) Denetimin kalitesine yönelik gözden geçirmenin, denetçi raporu tarihinde veya öncesinde tamamlanmı oldu unu,
 - (c) Gözden geçiren ki inin bilgisi dâhilinde denetim ekibinin vardı ı önemli yargılar ile ula tı ı sonuçların uygun olmadı ına dair kanaat olu turmasına sebep olacak çözüme kavu turulmamı herhangi bir konunun bulunmadı ını belgelendirir.

⁵ BDS 230, "Ba ımsız Denetimin Belgelendirilmesi", 8-11 inci paragraflar ve A6 paragrafı

Açıklayıcı Hükümler ve Uygulama

Kalite Kontrol Sistemi ve Denetim Ekiplerinin Görevleri (Bakınız: 2 nci paragraf)

A1. KKS 1 veya en az KKS 1’de öngörülen yükümlülükleri karşılayacak muhtevadaki diğer düzenlemeler, bir denetim şirketinin, bağımsız denetimlere yönelik kalite kontrol sistemi kurmasına ve bu sistemin devamlılığını sağlamasına ilişkin sorumluluklarını düzenler. Kalite kontrol sistemi aşağıdaki unsurların her birini ele alan politika ve prosedürler içerir:

- Denetim şirketi bünyesinde kaliteye ilişkin liderlik sorumlulukları,
- İlgili etik hükümler,
- Müteri ile kişinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesi,
- İnsan kaynakları,
- Denetimin yürütülmesi,
- İzleme.

Kalite kontrol sisteminin kurulmasına ve bu sistemin devamlılığının sağlanmasına ilişkin denetim şirketinin sorumluluklarını ele alan diğer düzenlemeler asgari düzeyde,

- Bu paragrafta belirtilen unsurların tamamını ele aldığı ve
- KKS 1’de yer alan hükümlerin amaçlarına ulaşılması konusunda denetim şirketine yükümlülükler getirdiği

KKS 1’de öngörülen yükümlülükleri karşılayacak muhtevada olduğu kabul edilir.

Denetim şirketinin Kalite Kontrol Sistemine Duyulan Güven (Bakınız: 4 üncü paragraf)

A2. Denetim ekipleri, denetim şirketi veya başka tarafların sağladığı bilgiler aksini göstermediği sürece, örneğin;

- Erişilmeye ve erişime yönelik prosedürler aracılığıyla personelin yeterli olduğunu sağlandığı,
- Bağımsızlık hakkında toplanan ve iletilen ilgili bilgilere göre bağımsızlığın korunduğu,
- Müteri ile kişinin kurulması ve devam ettirilmesine yönelik sistemler aracılığıyla müşteri ile kişinin devam ettirildiği,
- İzleme süreci aracılığıyla yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluğun sağlandığı

hususlarında denetim şirketinin kalite kontrol sistemine güvenebilir.

Denetimin Kalitesine İlişkin Liderlik Sorumlulukları (Bakınız: 8 inci paragraf)

A3. Sorumlu denetçi, her bir denetimin genel kalitesine ilişkin sorumluluğu üstlenirken, atacağı adımlar ile denetim ekibinin diğer üyelerine vereceği mesajlarda,

- (a) Denetimin kalitesi açısından:
- (i) Denetim çalı malarının mesleki standartlar ile yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesinin önemini,
 - (ii) Denetim irketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerine uyumun önemini,
 - (iii) çinde bulunulan artlara uygun denetçi raporu düzenlenmesinin önemini,
 - (iv) Denetim ekibinin hiçbir korku ve baskı olmaksızın endi elerini dile getirebilmesinin önemini
- vurgular.
- (b) Denetimin yürütülmesinde kalitenin vazgeçilmez bir unsur oldu unu vurgular.

İgili Etik Hükümler

İgili Etik Hükümlere Uygunluk (Bakınız: 9 uncu paragraf)

A4. Etik Kurallar mesleki eti in temel ilkelerini belirler. Bu ilkeler ise a a ıda yer alan hususları içerir:

- (a) Dürüstlük,
- (b) Tarafsızlık,
- (c) Mesleki yeterlik ve özen,
- (ç) Sır saklama,
- (d) Mesle e uygun davranı .

“Denetim irketi”, “Denetim A ı” ve “Denetim A ına Dâhil irket” Tanımları (Bakınız: 9-11 inci paragraflar)

A5. İgili etik hükümlerde yer alan “denetim irketi”, “denetim a ı” ve “denetim a ına dâhil irket” tanımları, bu BDS’de yer alan tanımlardan farklılık gösterebilir. 9-11 inci paragraflarda yer alan ana hükümlere uygunluk sa lanmasında etik hükümlerde kullanılan tanımlar, bahsi geçen etik hükümlerin yorumlanması için gerekli oldu u ölçüde geçerlidir.

Ba ımsızlı a Yönelik Tehditler (Bakınız: 11(c) paragrafı)

A6. Sorumlu denetçi, alınan önlemlerin ortadan kaldıramadı ı veya kabul edilebilir bir düzeye indiremedi i, denetime ili kin ba ımsızlı a yönelik bir tehdit tespit edebilir. Bu durumda sorumlu denetçi, 11(c) paragrafı uyarınca, söz konusu tehditler kar ısında atılacak uygun adımları belirlemek için irket içindeki ilgili ki i veya ki ilere bu hususu bildirir. Bu adımlar, tehdidi olu turan eylem veya çıkarın ortadan kaldırılmasını ya da yürürlükteki mevzuatın izin vermesi durumunda denetimden çekilmeyi içerebilir.

Kamu Sektörü İletmelerine Özgü Hususlar

A7. Yasalar, kamu sektörü denetçilerinin bağımsızlığını korumaya yönelik önlemler içerebilir. Ancak kamu sektörü denetçileri veya bunlar adına kamu sektörü denetimlerini yürüten denetim şirketlerinin, yetki dayanağının artlarına bağlı olarak 11 inci paragrafın özüne uygunluk sağlamak amacıyla kendi yaklaşımlarını geliştirmeleri gerekebilir. Denetim sırasında ortaya çıkan durumlar, bir özel sektör denetiminde denetimden çekilmeyi gerektirecek nitelikteyse ve kamu sektörü denetçisinin yetki dayanağı denetimden çekilmeye izin vermiyorsa, geliştirilecek yaklaşım denetçinin söz konusu durumları yetkili birimlere bir raporla sunmasını içerebilir.

Mü terili kisinin ve Denetim Sözleşmesinin Kabulü ve Devam Ettirilmesi (Bakınız: 12 nci paragraf)

A8. KKS 1, denetim şirketinin;

- Yeni bir mü terili ile denetim ili kisi kurmadan önce,
- Mevcut bir mü teriliye denetim hizmeti vermeye devam edip etmeme kararı verirken,
- Mevcut bir mü teriden yeni bir denetim ilini kabul edip etmemeyi değerlendirirken,

artlara göre gerekli gördüğü her türlü bilgiyi elde etmesini zorunlu kılar.⁶ Aşağıdakilere benzer bilgiler, mü terili kisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesi açısından ulaşılan sonuçların uygun olup olmadığının belirlenmesinde sorumlu denetçiye yardımcı olur:

- İletmenin büyük pay sahiplerinin, kilit yöneticilerinin ve üst yönetimden sorumlu olanların dürüstlüğü,
- Denetim ekibinin, denetimin yürütülmesi için uygun yeterli eleman sahip olup olmadığı ile zaman ve kaynaklar dâhil gerekli beceri ve kapasitesinin bulunup bulunmadığı,
- Denetim şirketi ve denetim ekibinin ilgili etik hükümlere uygunluk sağlayıp sağlayamadığı,
- Mevcut veya önceki denetimler sırasında ortaya çıkan önemli konular ile bu konuların mü terili kisinin devam ettirilmesine etkileri.

Kamu Sektörü İletmelerine Özgü Hususlar (Bakınız: 12-13 üncü paragraflar)

A9. Kamu sektöründe görev yapan denetçiler mevzuat uyarınca atanabilir. Buna göre, 12, 13 ve A8 paragraflarında düzenlenen mü terili kisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesine ilişkin hüküm ve devalendirmelerin bazıları, bu tür denetimlerle ilgili olmayabilir. Bununla birlikte, söz konusu paragraflarda belirtilen

⁶ KKS 1, 27(a) paragrafi

süreç sonucunda elde edilen bilgiler, kamu sektörü denetçilerinin risk de erlendirmesi yapmalarında ve raporlama sorumluluklarını yerine getirmelerinde faydalı olabilir.

Denetim Ekiplerinin Belirlenmesi (Bakınız: 14 üncü paragraf)

- A10. Bir denetim ekibinde; denetim irketinde çalı an veya denetim irketi tarafından geçici olarak istihdam edilen ve muhasebe veya denetimin özel bir alanındaki uzmanlı nı kullanarak denetim prosedürlerini uygulayan bir ki i yer alabilir. Ancak böyle bir uzmanlı a sahip ki inin denetimle ilgisinin isti areyle sınırlı olması durumunda, söz konusu ki i denetim ekibinin bir üyesi de ildir. sti areyle ilgili hususlar 18, A21 ve A22 paragraflarında ele alınmaktadır.
- A11. Sorumlu denetçi, bir bütün olarak denetim ekibinden beklenen uygun yeterlik ve kabiliyetleri de erlendirirken denetim ekibinin,
- Uygun e itim ve denetimlere katılım yoluyla benzer nitelik ve karma ıklıktaki denetimler hakkında elde etti i bilgisini ve uygulama tecrübesini,
 - Mesleki standartlar ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine ili kin bilgisini,
 - İlgili bilgi teknolojilerinin ve muhasebe ile denetimin özel alanlarında bilgi sahibi olmak dâhil teknik uzmanlı nı,
 - Mü terilerin faaliyet gösterdi i sektörler hakkındaki bilgisini,
 - Mesleki muhakemesini kullanabilme kabiliyetini,
 - Denetim irketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerini kavrayı nı ve bunlara benzer di er hususları de erlendirir.

Kamu Sektörü İletmelerine Özgü Hususlar

- A12. Kamu sektöründe bazı durumlarda denetim ekibinden beklenen ilâve yeterlik ve kabiliyetler, yetki dayana nın artlarını yerine getirmek için gerekli olan becerileri içerebilir. Bu tür yeterlik ve kabiliyetler; yasama organına, ba ka bir idari kuruma veya kamu yararı için raporlama yapmak dâhil, geçerli raporlama düzenlemelerinin anlaşılmasını içerebilir. Daha geni kapsamlı bir kamu sektörü denetimi, örne in;
- Performans denetiminin bazı yönlerini,
 - Mevzuat hükümlerine uygunlu un kapsamlı biçimde de erlendirilmesini veya
 - Hile ve yolsuzlu un engellenmesini ve tespit edilmesini içerebilir.

Denetimin Yürütülmesi

Yönlendirme, Gözetim ve Yürütme (Bakınız: 15(a) paragrafı)

- A13. Denetim ekibinin yönlendirilmesi, ekip üyelerinin a a ıdakilere benzer konularda bilgilendirilmesini içerir:

- İlgili etik hükümlere uygunluk sağlanması zorunluluğu ile BDS 200 uyarınca denetimin mesleki üphecilik içinde planlanması ve yürütülmesi zorunluluğu dâhil, denetim ekibinin sorumlulukları,⁷
- Denetimin yürütülmesinde (Kurumdan uygun yetki alımı) birden fazla yöneticinin yer aldığı durumlarda her bir yöneticinin ilgili sorumlulukları,
- Yürütülecek çalışmaların amaçları,
- İşletme faaliyetlerinin niteliği,
- Riskle ilgili hususlar,
- Ortaya çıkabilecek sorunlar,
- Denetimin yürütülmesine yönelik detaylı yaklaşım.

Denetim ekibi üyeleri arasında müzakerelerin yapılması, daha az deneyimli ekip üyelerinin, çeşitli konuları daha deneyimli üyelerle birlikte ele almasını sağlar. Böylece ekip içerisinde uygun bir iletişim ortamı sağlanabilir.

A14. Uygun bir ekip çalışması ve eğitim, denetim ekibinin daha az deneyimli üyelerinin, kendilerinden beklenen çalışmanın hedeflerini açık şekilde anlamalarına yardımcı olur.

A15. Denetimin yönlendirme ve gözetimi,

- Denetimin ilerleyişinin takibini,
- Denetim ekibi üyelerinin yeterlik ve kabiliyetlerinin, çalışmalarını yapmak için yeterli zamana sahip olup olmadıklarının, kendilerine verilen talimatları anlayıp anlamadıklarının ve söz konusu çalışmanın denetim için planlanan yaklaşımına uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin değerlendirilmesini,
- Denetimin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan önemli hususların ele alınmasını, bunların önemini de değerlendirilmesini ve planlanan yaklaşımın uygun bir şekilde uygulanmasını,
- Denetimin yürütülmesi sırasında daha deneyimli denetim ekibi üyeleri tarafından değerlendirilecek veya istenilecek konuların belirlenmesini

içerir.

Gözden Geçirmeler

Gözden Geçirme Sorumlulukları (Bakınız: 16 ncı paragraf)

A16. KKS 1 uyarınca, denetim şirketinin gözden geçirme sorumluluğuna ilişkin politika ve prosedürleri, daha deneyimli denetim ekibi üyelerinin, daha az deneyimli ekip üyeleri tarafından yapılan çalışmaları gözden geçirmesi esasına dayanarak belirlenir.⁸

⁷ BDS 200, “Bağımsız Denetçinin Genel Amaçları ve Bağımsız Denetimin Bağımsız Denetim Standartlarına Uygun Olarak Yürütülmesi”, 15 inci paragraf

⁸ KKS 1, 33 üncü paragraf

A17. Gözden geçirme i lemi örnek olarak;

- Denetimin mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülüp yürütülmedi inin,
- lâve de erlendirme gerektiren önemli hususların ortaya çıkıp çıkmadı ının,
- Uygun isti arelerin yapılıp yapılmadı ının, ula ılan sonuçların belgelendirilip belgelendirilmedi inin ve bu sonuçların gere inin yapılıp yapılmadı ının,
- Yapılan denetimin niteli ini, zamanlamasını ve kapsamını revize etme ihtiyacının bulunup bulunmadı ının,
- Yapılan çalı manın ula ılan sonuçları destekleyip desteklemedi inin ve uygun biçimde belgelendirilip belgelendirilmedi inin,
- Elde edilen kanıtların raporu desteklemek için yeterli ve uygun olup olmadı ının,
- Denetim prosedürlerinin amaçlarına ula ılıp ula ılmadı ının

de erlendirilmesini içerir.

Sorumlu Denetçinin Yürütülen Çalı mayı Gözden Geçirmesi (Bakınız: 17 nci paragraf)

A18. A a ıda belirtilen hususların sorumlu denetçi tarafından zamanında ve denetimin uygun a amalarında gözden geçirilmesi, önemli sorunların denetçi raporu tarihinde veya öncesinde sorumlu denetçinin tatmin olaca ı ekilde çözümlmesini sa lar:

- Özellikle, denetim sırasında tespit edilen zor veya tartı malı konulara ili kin muhakeme gerektiren önemli alanlar,
- Önemli (ciddi) riskler,
- Sorumlu denetçinin önemli gördü ü di er alanlar.

Sorumlu denetçi, zorunlu olmamakla birlikte çalı ma kâ ıtlarının tamamını gözden geçirebilir. Bununla birlikte BDS 230'da zorunlu kılındı ı üzere sorumlu denetçi, gözden geçirmelerin kapsamını ve tarihlerini belgelendirir.⁹

A19. Bir denetim ba ladıktan sonra bu denetimi devralan sorumlu denetçi, sorumlulukları üstlenmek amacıyla devralma tarihine kadar yapılan çalı malara yönelik olarak A18 paragrafında açıklanan gözden geçirme prosedürlerini uygulayabilir.

Muhasebe veya Denetimin Özel Bir Alanında Uzmanlı a Sahip Denetim Ekibi Üyesinden Faydalanıldı ı Durumlarda Dikkate Alınacak Hususlar (Bakınız: 15-17 nci paragraflar)

A20. Muhasebe veya denetimin özel bir alanında uzmanlı a sahip denetim ekibi üyesinden faydalanıldı ı durumlarda, bu denetim ekibi üyesi tarafından yapılan çalı maların yönlendirilmesi, gözetimi ve gözden geçirilmesi a a ıdakilere benzer hususları içerebilir:

⁹ BDS 230, 9(c) paragrafı

- Bu denetim ekibi üyesiyle
 - Yapacağı çalışmaları niteliği, kapsamı ve amaçları,
 - Kendisi ve denetim ekibinin diğer üyeleri arasındaki iletişimin niteliği, zamanlaması ve kapsamı ile
 - Kendisi ve denetim ekibinin diğer üyelerinin denetimdeki görevleri hakkında mutabakata varılması,
- Bu ekip üyesinin bulgularının veya sonuçlarının ihtiyaca uygun ve makul olması ile bunların diğer denetim kanıtlarıyla tutarlılığı dâhil, bu üye tarafından yapılan çalışmaları yeterli inin değerlendirilmesi.

İstisnalar (Bakınız: 18 inci paragraf)

A21. Önemli teknik, etik ve diğer konularla ilgili olarak denetim şirketi içinden veya gereken hâllerde şirket dışından kişilerle yapılacak istisnalar:

- İstisna edilen kişilere, tavsiyelerinin bilgiye dayalı olmasını sağlayacak olguların tüm yönleriyle iletilmesi,
- İstisna edilen kişilerin uygun bilgi, kıdem ve deneyime sahip olmaları

hâlinde etkin olur.

A22. Denetim şirketinin uygun iç kaynaklara sahip olmaması gibi durumlarda, denetim ekibinin istisna amacıyla dışarıdan hizmet alması uygun olabilir. Denetim şirketi,

- Diğer denetim şirketlerinin,
- Mesleki ve düzenleyici kuruluşların veya
- İlgili kalite kontrol hizmetlerini sağlayan ticari kuruluşların

verdiği danışmanlık hizmetlerinden faydalanabilir.

Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirme

Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirmenin Denetçi Raporu Tarihinden Önce Tamamlanması (Bakınız: 19(c) paragrafı)

A23. BDS 700, denetçinin finansal tablolar hakkındaki görüşüne dayanak oluşturacak yeterli ve uygun kanıtın elde edildiği tarihten önce denetçi raporuna tarih verilmemesini zorunlu kılar.¹⁰ Kurum tarafından belirlenen işletmeler ile borsada işlem gören işletmelerin finansal tablolarının denetiminde veya kalitenin gözden geçirilmesine ilişkin kriterleri karşılayan denetimlerde, kalitenin gözden geçirilmesi, yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilip edilmediği kararının verilmesinde denetçiye yardımcı olur.

A24. Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesinin zamanında ve denetimin uygun amaçlarında gerçekleştirilmesi, önemli sorunların rapor tarihinde veya öncesinde

¹⁰ BDS 700, "Finansal Tablolara İlişkin Görüş Oluşturma ve Raporlama", 41 inci paragraf

denetimin kalitesini gözden geçiren ki iyi tatmin edecek şekilde ve gecikmeden çözümlenmesini sağlar.

- A25. Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesinin tamamlanması, denetimin kalitesini gözden geçiren kişinin 20 ve 21 inci paragraflarda yer alan hükümleri yerine getirdiği ve -uygun hâllerde- 22 nci paragrafa uygunluk sağlandı anlamına gelir. Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesinin belgelendirilmesi, çalışmaları nihai denetim dosyasında birleştirilmesi ile ilgili parçası olarak denetçi raporu tarihinden sonra tamamlanabilir. BDS 230, bu hususa ilişkin hükümleri belirler ve rehberlik sağlar.¹¹

Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirmenin Niteliği, Zamanlaması ve Kapsamı (Bakınız: 20 nci paragraf)

- A26. Denetimin bağlamında kalitenin gözden geçirilmesi gerekmeseyse bile sorumlu denetçinin artlarda meydana gelen değişikliklere karşı dikkatli olması, gözden geçirmenin sonradan gerekli olduğu durumları tespit etmesini sağlar.
- A27. Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesinin kapsamı, diğer hususların yanı sıra denetimin karmaşıklaşmasına, denetlenen işletmenin Kurum tarafından belirlenen veya borsada işlem gören bir işletme olup olmadığına ve denetçi raporunun içinde bulunan artlara uygun olmama riskine bağlıdır. Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesi, sorumlu denetçinin denetime ve denetimin yürütülmesine ilişkin sorumluluklarını azaltmaz.

Kurum Tarafından Belirlenen İşletmeler ile Borsada İşlem Gören İşletmelere İlişkin Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirme (Bakınız: 21 inci paragraf)

- A28. Kurum tarafından belirlenen işletmeler ile borsada işlem gören işletmelere ilişkin denetimin kalitesinin gözden geçirilmesi sırasında denetim ekibinin varlığı olduğu önemli yargıların değerlendirilmesiyle ilgili olan diğer hususlar aşağıdakileri içerir:
- BDS 315¹² uyarınca denetim sırasında belirlenen önemli riskler ile BDS 330¹³ uyarınca denetim ekibi tarafından bu risklere karşı yapılacak işlemler (BDS 240¹⁴ uyarınca hile riskine yönelik değerlendirmeler ve bu risklere karşı yapılacak işlemler dâhil),
 - Özellikle önemli risklerle ve önemlilikle ilgili olarak varılan yargılar,
 - Denetim sırasında tespit edilen düzeltilmiş veya düzeltilmemiş yanlışlıkların önemi ve yapısı,
 - Yönetime, üst yönetimden sorumlu olanlara ve gereken hâllerde diğer düzenleyici kurumlar gibi diğer taraflara iletilecek olan hususlar.

Bu hususlar artlara bağlı olarak, diğer işletmelerin finansal tablo denetimlerine ilişkin kalitenin gözden geçirilmesi için de geçerli olabilir.

¹¹ BDS 230, 14-16 nci paragraflar

¹² BDS 315, “ İşletme ve Çevresini Tanımlamak Suretiyle ‘Önemli Yanlışlık’ Risklerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi”

¹³ BDS 330, “Bağımsız Denetçinin Değerlendirilmiş Risklere Karşı Yapılacak İşlemler”

¹⁴ BDS 240, “Finansal Tabloların Bağımsız Denetiminde Bağımsız Denetçinin Hileyle İlişkin Sorumlulukları”

Küçük İletmelere Özgü Hususlar (Bakınız: 20-21 inci paragraf)

A29. Kurum tarafından belirlenen işletmeler ile borsada işlem gören işletmelerin finansal tablolarının denetimlerine ek olarak, hangi denetimlerin kalitesinin gözden geçirileceğini belirlemek amacıyla denetim şirketi tarafından oluşturulan kıstasları karşılayan denetimlerin kalitesinin de gözden geçirilmesi gereklidir. Bazı durumlarda denetim şirketi tarafından yürütülen denetimlerin hiçbiri, bu tür bir gözden geçirmeyi zorunlu kılan kıstasları karşılamayabilir.

Kamu Sektörü İşletmelerine Özgü Hususlar (Bakınız: 20-21 inci paragraf)

A30. Kamu sektöründe yasal olarak atanan bir denetçi, kamu sektörü denetimlerinde tüm sorumlulukları ile birlikte sorumlu denetçiyle beraber bir görev üstlenebilir. Bu gibi durumlarda, -gereken hâllerde- denetimin kalitesini gözden geçirecek kişinin seçimi, denetlenen işletmeden bağımsız olma gerekliliğinin ve bu kişinin tarafsız bir değerlendirme yapabilme kabiliyetinin dikkate alınmasını içerir.

A31. 21 ve A28 paragraflarında belirtildiği ekliyle borsada işlem gören işletmeler, kamu sektöründe yaygın değildir. Ancak büyüklüğü, karmaşıklığı veya kamu yararı bakımından önemli olan ve sonuç olarak geniş bir paydaş yelpazesine sahip diğer kamu sektörü işletmeleri de bulunabilir. Bu tür işletmelere örnek olarak kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu hizmet kuruluşları verilebilir. Ayrıca kamu sektöründe yaşanan gelişmeler sebebiyle, çeşitli yapılarda önemli nitelikteki işletmeler ortaya çıkabilir. Önemli nitelikteki işletmelerin belirlenmesinde esas alınacak tarafsız belirli bir kıstas bulunmamaktadır. Bununla birlikte kamu sektörü denetçileri, hangi işletmelerin denetimin kalitesine yönelik gözden geçirmeyi gerektirecek kadar önemli olduklarını değerlendirir.

İzleme (Bakınız: 23 üncü paragraf)

A32. KKS 1 denetim şirketinin, kalite kontrol sistemine ilişkin politika ve prosedürlerin yerinde ve yeterli olduğunu ve etkin şekilde uyguladığını dair makul güvence sağlayan bir izleme süreci oluşturmasını zorunlu kılar.¹⁵

A33. Denetimi etkileyebilecek eksiklikleri dikkate alırken sorumlu denetçi, ilgili durumu düzeltmek amacıyla denetim şirketi tarafından alınan önlemlerin denetim bağlamında yeterli olup olmadığını göz önünde bulundurur.

A34. Denetim şirketinin kalite kontrol sisteminde bir eksiklik bulunması, tek başına, belirli bir denetimin mesleki standartlar ile yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmediği veya denetçi raporunun içinde bulunan hatalara uygun olmadığı sonucuna varılması için dayanak teşkil edemeyebilir.

¹⁵ KKS 1, 48 inci paragraf

Belgelendirme

İsti arelerin Belgelendirilmesi (Bakınız: 24(ç) paragrafı)

A35. Di er uzmanlarla yapılan ve zor veya tartı malı konuları içeren isti arelerin eksiksiz ve detaylı biçimde belgelendirilmesi;

- İsti are edilen konunun ve
 - Alınan her türlü karar ve bu kararların dayana ı ile nasıl uygulandıkları dâhil isti are sonuçlarının
- daha iyi anlaşılmasını sağlar.